

Vaccination mot pandemi ökade inte risken för fosterdöd

I New England Journal of Medicine presenteras en norsk studie där man undersökt om vaccination med Pandemrix, vilket erbjöds allmänheten under svininfluensan (H1N1), ökade risken för fosterdöd hos gravida. Forskarna har använt sig av olika register, däribland befolkningsregister, födelseregister och vaccinationsregister.

Man har tittat på data från 117 347 barn som föddes i Norge under 2009 och 2010. Av dessa hade 25 796 barn en mor som vaccinerades med Pandemrix under graviditeten. Majoriteten av vaccinationerna skedde då mödrarna var i andra och tredje trimestern och genomfördes under perioden oktober 2009 till januari 2010. Under den perioden erbjöds allmänheten vaccination. Drygt hälften (54 procent) av alla kvinnor i Norge som var gravida i andra eller tredje trimestern under den tidpunkten vaccinerades.

Studien visar att vaccinerade kvinnor inte löpte ökad risk för fosterdöd jämfört med kvinnor som inte vaccinerats. Däremot löpte kvinnor som drabbades av svininfluensa i storleksordningen fördubblad risk för fosterdöd. Därtill noterades att vaccinationen minskade risken att drabbas av sjukdomen. Gravida bedömdes vara en särskild riskgrupp som prioriterades när vaccinationen skedde.

Vaccinet hade inte testats på gravida innan det gavs, vilket i sammanhanget är normalt. Djurförsök hade dock visat att vaccination inte tycktes innebära någon ökad risk för fosterdöd. Trots att det inte fanns data som gav stöd åt miss-tankar spreds rykten om att vaccinationen skulle kunna innebära ökad risk att avlida för fostret. Dessa rykten visade sig således felaktiga.

Anders Hansen
leg läkare, frilansjournalist

Håberg S, et al. N Engl J Med. 2013;368:333-40.

Oron för att vaccination med Pandemrix skulle innebära ökad risk för fosterdöd var obefogad. Det visas i denna norska studie.

Foto: SPL/IBL

C-vitamin som kosttillskott ökar risken för njursten

AUTOREFERAT. I en studie publicerad i JAMA Internal Medicine framkommer att det finns ett samband mellan regelbundet intag av C-vitamin i form av kosttillskott och ökad risk för njursten hos män. Någon ökad risk noterades inte vid multivitaminanvändning.

Även om betydelsen av höga doser av C-vitamin för njurstensbildning diskuterats länge har stor osäkerhet rått om huruvida C-vitamin som kosttillskott (vanligen 1 g per tablett) verkligen ökar risken för njurstensbildning. C-vitamintillskott tycks öka oxalatutsöndringen, en viktig faktor vid bildning av kalciumoxalat – den dominerande kristalltypen i flertalet njurstenar. C-vitamin är ett populärt kosttillskott som ofta tas i doser som är mer än tio gånger högre än det rekommenderade dagliga intaget för vuxna (75 mg).

För att studera sambandet mellan C-vitamin och njursten användes en populationsbaserad kohortstudie av 23 355 män från Mellansverige utan tidigare stensjukdom. Enkätdata inkluderade validerad information om användning av kosttillskott. Efter elva års uppföljning hade 436 män fått diagnosen njursten.

Resultaten visade en statistiskt signifikant fördubblad risk för njursten vid regelbunden användning av C-vitamin

Insulinbindning kartlagd i detalj

I Nature visar en studie att insulin binder till sin receptor på ett ovanligt sätt.

Receptorn är en homodimer, dvs den är uppbyggd av två identiska halvor som sitter samman med disulfidbindning. Vardera halvan består i sin tur av två olika kedjor, och det är till den ena av dem (alfakedjan) som hormonet binder.

Studien visar att då insulin binder till alfakedjan sker en konfigurationsförändring av både hormonet och receptorn, vilket en av studiens författare målande beskriver som en »molekylär handskakning«. Detta leder i sin tur till att den andra kedjan (betakedjan) ändrar form, vilket startar en kaskadreaktion som medför att cellen tar upp glukos.

Det studien visar är också var på alfa-

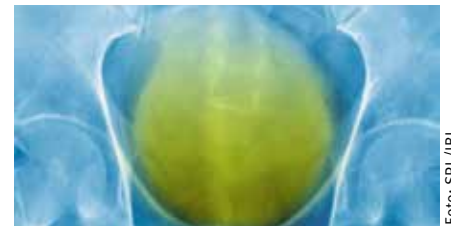

Foto: SPL/IBL

C-vitamintillskott tycks öka oxalatutsöndringen, en viktig faktor vid bildning av kalciumoxalat, som är den dominerande kristalltypen i flertalet njurstenar.

(1 g) som enskilt kosttillskott (relativ risk = 1,95; 95 procents konfidensintervall 1,35–2,81). Risken var högre vid intag av sju eller fler tabletter per vecka än vid lägre användning. Regelbunden användning av multivitamin, som innehåller små mängder C-vitamin, var inte kopplad till ökad risk för njursten.

Observationerna, som inte kan generaliseras till kvinnor, bör givetvis bekräftas av andra studier. Bristen på väldokumenterade fördelar av höga doser C-vitamin gör att försiktighet bör iakttagas med sådan konsumtion. Klart är dock att manliga patienter med kalciumoxalatstensjukdom definitivt bör avrådas från intag av C-vitamintillskott i dagliga doser på 1 g eller mer.

Agneta Åkesson

docent, Institutet för miljömedicin, enheten för nutritionsepidemiologi

Hans-Göran Tiselius

professor emeritus, institutionen för klinisk vetenskap, intervention och teknik; båda Karolinska institutet, Stockholm

Thomas LD, Elinder CG, Tiselius HG, Wolk A, Åkesson A. JAMA Intern Med. 2013;1-2. doi: 10.1001/jamainternmed.2013.2296.

kedjan insulin binder och hur stark bindningen är. Tidigare forskning har visat att bindning tycks ske till en del av kedjan, kallad L1, men den aktuella undersökningen avslöjar att den bindningen är svag och att det i stället är till en annan del av kedjan som insulinet binder. Förhoppningen är att den nya kunskapen om insulinets bindning till receptorn ska kunna leda till möjligheter att utveckla insulinanaloger framgent.

»Att förstå hur insulin binder till insulinreceptorn är grundläggande för utvecklingen av diabetesläkemedel«, sammanfattar en av studiens författare betydelsen av resultaten.

Anders Hansen
leg läkare, frilansjournalist

Menting J, et al. Nature. 2013;493:241-5.